

" CZTBMJ "

*Narodní knihovna
Praha 4 Října 2013*

Marketing

Marketing je spíš filozofie než věda

(Philip Kotler)

- **Je spousta druhů marketingu ale je jasné že musíme být aktivnější a hlavně zahrnout do tohoto procesu všechny zaměstnance**

“Zaměstnanci kteří se nepodílejí na marketingu přímo nebo nepřímo jsou přebyteční v organizaci”

Evert Gummesson

6 bodů které pomohou zjednodušit marketing

- Rozpočet
- Cíl marketingu
- Analýza
- Strategie/plánování
- Provádění/uskutečnění
- Zpětná vazba

Jak začít - Rozpočet a Cíl marketingu

Analýza

- Analýza studuje vnitřní a vnější silné a slabé stránky v organizaci

SWOT

- Strengths Silné stránky
- Weaknesses Slabé stránky
- Oportunities Možnosti/Příležitosti
- Threats Ohrožení

危机

PEST

- analýza **P**oliticko-právního, **E**konomického, **S**ociálně-kulturního a **T**echnologického prostředí
- Které z faktorů mají vliv na knihovnu nyní a v budoucnosti <http://cs.wikipedia.org/>

Porterův model 5 konkurenčních sil

- **Riziko vstupu potenciálních konkurentů** - Jak snadné nebo obtížné je pro nového konkurenta vstoupit na trh? Jaké existují bariéry vstupu?
- **Rivalita mezi stávajícími konkurenty** - Je mezi stávající konkurenty silný konkurenční boj? Je na trhu jeden dominantní konkurent?
- **Smluvní síla odběratelů** - Jak silná je pozice odběratelů? Mohou spolupracovat a objednávat větší objemy?
- **Smluvní síla dodavatelů** - Jak silná je pozice dodavatelů? Jedná se o monopolní dodavatele, je jich málo nebo naopak hodně?
- **Hrozba substitučních výrobků** - Jak snadno mohou být naše produkty a služby nahrazeny jinými? <http://www.vlastnicista.cz/>

Strategie

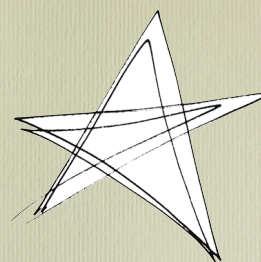
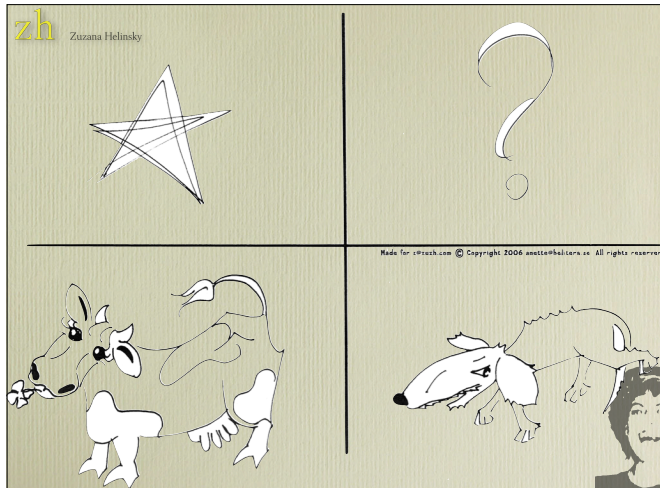
- Produkty
- Služby

Bostonská matice

The Boston Consulting Group

- Metoda, která studuje kolik podílu na trhu má určitý produkt/služba dnes a v budoucnosti

Hvězda - produkty a služby s vysokým tempem růstu a velkým podílem na trhu. Jsou našimi silnými kartami pro budoucnost. Hledejte a udržujte hvězdy

Dojná kráva - produkty a služby s vysokým podílem na trhu a nízkým/žádným stupněm růstu. Na trhu jsou produkty a služby této skupiny hodně známé.

Otazník - produkty a služby, které mají malý podíl na trhu, ale rostoucí tendenci. Většina produktů a služeb začíná svou existenci v této skupině. Vždy doufáme, že otazníky se mohou stát hvězdami

Hladový pes - produkty a služby, neperspektivní, nerozvíjející se, téměř nezajímavé kvůli svému nízkému tržnímu podílu a nízkému tempu růstu trhu. Měli bychom zvažovat, zda s produkty a službami které patří do této této skupiny pokračovat, nebo je utlumit či zcela opustit.

Kill your darlings

Zrušte některé rutiny zrušte některé produkty/služby a povzbuzujte své kolegy aby to udělali taky

Provádění/uskutečnění

Na koho se obracíme jak?

- Potřebujeme identifikovat své potenciální uživatele.

Demografická segmentace -
Různé generace a jejich
vlastnosti

Zdroje

- *RIN a ScienceDirect & Oxford Journals (bottom-up approach)*
- *10 Univerzit z Anglie a USA*
- *Howe and Strauss & focuses on higher education*
- *Dotazník od 7,705 studentů v USA ze 7 univerzit*
- *Publikace od Marc Prensky*

Tichá generace (nar. 1925 -42)

- Loajální
- Smysl pro spolupráci
- Přinášejí osobní oběti
- Mají úctu k autoritě
- Občanská hrdost

Boom generace (nar. 1943 -60)

- Optimističtí
- Mají rádi konkurenci
- Individualističtí
- Neuznávají autority

Generace X (nar. 1961 - 1981)

- Nezávislí
- Skeptičtí
- Děti s klíčem
- Neuznávají tradiční hodnoty

Internetová - Googlová generace/(nar. 1982 -dosud)

- Výjimeční
- Ochránováni (rodiči)
- Sebejistí
- Konvenční
- Zaměřeni na práci v týmu
- Cílevědomí
- Lehce podléhají stresu

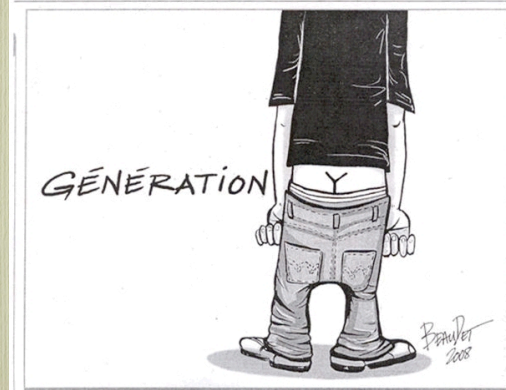
Další klíčové vlastnosti z jiného zdroje

- Ve dne v noci on line
- Kratší doba soustředění
- Trvalý přístup k rodičům (mobilní telefony), je udržuje v neustálém stavu závislosti
- Dnešní děti nevědí, jak řešit problémy, nebo plánovat dopředu
- Problémy řeší rodiče

Dr. Jeanna Mastrodicasa Uni Florida Assistant Vice President for Student Affairs

Generace Y

Proto

Potřebujeme identifikovat své
zřizovatele.

Vnitřní marketing
(nevědí co děláme)

ROI (Return on Investment) v
knihovnách
Návrstnost Investic

ROI

- Metoda která měří poměr vydělaných peněz k penězům investovaným.
- ROI udává výnos v procentech z utracené částky.

- Cílem metody ROI, je ukázat, jak knihovnické služby, zdroje a sbírky pomáhají vytvářet hodnoty pro jejich mateřské instituce, a to jak okamžitě tak i v delší perspektivě.

- ROI se počítá jako čistý zisk dělený kapitálem vynaloženým k jeho dosažení, násobený 100, protože výsledek se udává v procentech

- Prodáváte knihy, z prodeje každé máte 100 Kč. Jeden návštěvník vás stojí korunu a dokážete prodat knihu každému 20. návštěvníkovi
- ROI = Prodej jedné knihy vás stojí 20 Kč (20 návštěvníků po koruně), výnosy jsou 100 Kč. ROI tedy bude $100/20=5$ krát 100 = 500%. Prodej knih se vám vyplácí. Pokud by však ROI vyšel pod 100 % (např. kdybyste prodali jen každému stodesátému návštěvníkovi), už se vám tento způsob prodeje nevyplatí. **ROI nižší než sto procent znamená ztrátu.** <http://www.adaptic.cz/znalosti/slovnicek/roi/>

Maximalizovat užitečnost jednotlivých výdajů

Ask not what your country
can do for you - ask what you
can do for your country

John F. Kennedy - January 20th 1961

Náklady

- Formuláře
- Cestovní náklady
- Kompilace
- Nákup nových programů
- Interview

Náklady

- \$32,400 Příspěvek na ROI studii od firmy Elsevier
- \$1 million-projekt se zpracovává v Institute of Museum and Library Services

Google.docs

- Co měřit?

- Kolik citací pochází z elektronických zdrojů.
- Kolik hodin práce ušetříme výzkumným pracovníkem.
- Vliv knihovny a jejich služeb na produktivitu mateřské instituce.
- Kolik zaměstnanců university je pravidelnými uživateli knihovny. (Což není vždy zřejmé, protože díky jednoduchosti rozšířeného přístupu k elektronickým zdrojům odkudkoli, ustupuje někdy fyzická knihovna do pozadí)

- Jak často můžeme prokázat že citace ve všech materiálech jako například návrhy a žádosti o různé granty , zprávy správním radám, nebo články publikované univerzitou pocházejí z knihovny.
- Kolik peněz ušetří každá fakulta tím že si vypůjčuje knihy ve srovnání s tím kdyby si je všechny kupovali.

Podporujte uživatele, aby se vyjádřili o knihovně příznivě a využívejte náležitě tyto komentáře

- Podporujte nové metody výzkumu a tím bude knihovna přispívat zásadním způsobem k dobré pověsti ústavu a MLUVTE o tom
- Ujistěte se, že primárním zaměřením knihovny je pomáhat všemi způsoby výzkumné a vzdělávací činnosti ústavu a MLUVTE o tom
- Neberte své stálé a dobré zákazníky jako samozřejmost, kontrolujte čas od času jak jsou spokojeni a jaké mají nové nápady a MLUVTE o tom

Výsledek - obecní knihovna

- 92% Zlepšuje kvalitu života:
- 73% Pomáhá k osobnímu naplnění:
- 73% Podporuje lásku čtení:
- 64% Je zdrojem osobního uspokojení:
- 47% Pomáhá zvýšit hodnotu okolních nemovitostí:
- 78% firemních uživatelů uvedlo, že informace získané ve veřejné knihovně významně přispěly k úspěchu jejich činnosti

Return on Investment Calculator | Pikes Peak Library District Catalog

Photo © Jesse Fisher

Pikes Peak Library District Catalog

Catalog Home PPLD Home

Individual Return on Investment Calculator

Please enter the number of times you use the following library services each month

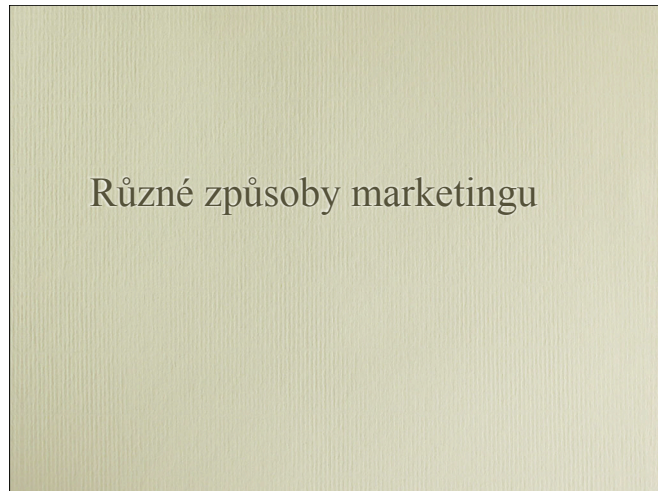
Your Use	Library Services	Value of Services
<input type="text"/>	Books Borrowed per Month	\$ 0.00
<input type="text"/>	Magazines Borrowed per Month	\$ 0.00
<input type="text"/>	DVDs Borrowed per Month	\$ 0.00
<input type="text"/>	Audio Books Borrowed per Month	\$ 0.00
<input type="text"/>	In-Library Magazine Use per Month	\$ 0.00
<input type="text"/>	Interlibrary Loans per Month	\$ 0.00
<input type="text"/>	Meeting Rooms Use (Hours per Month)	\$ 0.00
<input type="text"/>	Program/Class Attended per Month - Adult	\$ 0.00
<input type="text"/>	Program/Class Attended per Month - Child	\$ 0.00
<input type="text"/>	Computer Use (Hours per Month)	\$ 0.00
<input type="text"/>	Databases Used per Month (Number of Separate Databases)	\$ 0.00
<input type="text"/>	Reference Questions Asked per Month	\$ 0.00

Value you receive monthly from your library: \$

Word versus Excel

Různé způsoby marketingu

Marketingovy Plán ?

Marketingový plán

- Záměr a cíl marketingu
- Situační analýza
- Marketingová strategie
- Provádění/uskutečnění
- Rozpočet
- Feedback -Systém měření a kontroly

Kdo nám může pomoci s marketingem

Spolupráce

- Pekař
- Cestovní Kancelář
- Právníci
- Architekti
- Květinářství
- Banka
- VIP Večer

Opakovat opakovat
opakovat!!!!

Udělejte to

Co Z Toho Budu Mít Já ?

Budoucnost?

- Co může být absurdnější než představa, že by lokomotivy mohly cestovat dvakrát tak rychle jako koňský povoz *The Quarterly Review, mars 1825*
- Nikdo nebude platit peníze, aby jel z Berlína do Postupimi za hodinu, když můžete jet trasu zadarmo na koni za jeden den *Pruský král o železnicích*
- Internet je přechodný a módní výstřelek *Inez Usman švédská ministryně **komunikací** v 90 letech*

Feedback/Zpětná vazba

- Tenopir Carol, King, Donald W, Mays, Regina, Wu, Lei, Baer, Andrea., *Serials* (2010:3) *Measuring the Value and Return on Investment of Academic Libraries*
- Missingham, Roxane., *Performance Measurement and Metrics* Volume: 6 Issue: 3 2005 *Libraries and economic value: a review of recent studies*

- www.uksg.org/serials#handbook The E-Resources Management Handbook
- midhudson.org/admin/eco_impact.htm
- findarticles.com/p/articles/mi_m0FWE/is_3_7/ai_99011610/

Děkuji

Zuzana Helinsky
zh Consulting · Sweden
www.zuzh.com
z@zuzh.com
+46 46 373022, mobil +46 70 8881103

